

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIII. — Wydana i rozesłana dnia 3. maja 1903.

Treść: № 98. Obwieszczenie, dotyczące dopuszczenia wodomierzy typów III a, XV a, XVII a, XXXV a i XXXVI do urzędowego uwierzytelniania.

98.

Obwieszczenie Ministerstwa handlu z dnia 21. marca 1903,

dotyczące dopuszczenia wodomierzy typów III a, XV a, XVII a, XXXV a i XXXVI do urzędowego uwierzytelniania.

Na zasadzie ustawy z dnia 23. lipca 1871, Dz. u. p. Nr. 16 z r. 1872 i w wykonaniu przepisów, ogłoszonych rozporządzeniem Ministerstwa handlu z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 146 a dotyczących urzędowego sprawdzania i uwierzytelniania przyrządów służących do pomiaru zużycia wody (wodomierzy), dopuścił dyrektor c. k. głównej Komisyi miar i wag opisane poniżej typy wodomierzy III a, XV a, XVII a, XXXV a i XXXVI do urzędowego uwierzytelniania.

Call r. w.

O p i s

(z rysunkiem)

wodomierzy typów III a, XV a, XVII a, XXXV a i XXXVI.

Wodomierz typu III a.

Wodomierze tego typu (por. fig. 1 i 2) nie różnią się co do wewnętrznych części składowych, służących do pomiaru — pomijając szczegóły konstrukcyjne drugorzędnego znaczenia — niczem od wodomierzy typu III.

(Porówn. rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 146, Rozdz. C,

względnie rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 4. lipca 1900, Dz. u. p. Nr. 175, Dodatek.)

Z tego powodu zaniechano także przedstawienia odnośnych części składowych we figurach 1 i 2.

I skrzynka tych wodomierzy składa się podobnie jak przy wodomierzu typu III, z trzech części, połączonych ze sobą w zupełnie analogiczny sposób jak przy wodomierzach typu III.

Istotna różnica tych wodomierzy w przeciwstawieniu do wodomierzy typu III polega na tem, że w kanale dopływowym k_1 nie umieszczono regulacyjnej śruby f (por. fig. 1 typu III, Dz. u. p. Nr. 175 z r. 1900), czyli że porzucono zupełnie wpływanie na linie prądu w wymienionem niejsu przepływu wody.

Ze względu na to, że umieszczenia tej śruby regulacyjnej zaniechano, wystarcza zabezpieczenie poszczególnych części skrzynki przez założenie jednej tylko plomby (por. fig. 1 i 2), podczas gdy przy wodomierzach typu III w tym celu nałożenie trzech plomb było potrzebnem. (Por. fig. 1 typu III.)

W rysunkach typów III i III a oznaczone są odpowiadające sobie wzajemnie części składowe temi samemi głoskami.

Wodomierz typu XV a.

Wodomierze tego typu (por. fig. 1 i 2) nie różnią się co do właściwych części składowych, służących do pomiaru, niczem od wodomierzy typu XV. (Por. rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 146, Rozdział C, względnie rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 4. lipca 1900, Dz. u. p. Nr. 175, Dodatek.)

Z tego powodu zaniechano we figurach 1 i 2 szczegółowego przedstawienia tych części składowych.

Części składowe odpowiadające rysunkowi typu XV (por. Dz. u. p. Nr. 175 z r. 1900) oznaczono we fig. 1 i 2 temi samemi głoskami.

Prócz nieznacznej zmiany w konstrukcyi liczydła polega różnica tych wodomierzy w przeciwstawieniu do wodomierzy typu XV na tem:

1. Na odmiennem połączeniu poszczególnych części skrzynki.

Podczas gdy przy wodomierzach typu XV części skrzynki *G* i *K* (por. fig. 1 typu XV) połączone są zapomocą czterech śrub, powstaje to połączenie przy wodomierzach typu XVa przez ześrubowanie zapomocą gwintu.

Połączenie pojedynczych części skrzynki ze sobą zabezpiecza się, analogicznie jak przy wodomierzach typu XV, przez założenie plomby. (Por. fig. 1 i 2.)

2. Na odmiennem ukształtowaniu dopływowego kanału k_1 .

Kanał ten dopływowy jest przy wodomierzach typu XV gładki i tuż przy wejściu do kanału dopływowego umieszczone jest sito *S*. (Por. fig. 1 i 2 typu XV.)

Przy wodomierzach typu XVa natomiast umieszczono w kanale dopływowym zbiornik szlamowy *Sch*, do którego wsunięte jest sito *S*.

Dla wyjmowania i czyszczenia sita jest zbiornik ten u góry otwarty a otwór ten zamyka się na czas ruchu kołkiem *P*, w gwint zaopatrzonym.

Ze zbiornika szlamowego wychodzi ponad kanałem dopływowym i równolegle do niego długi, węższy kanał *k* (por. fig. 1), pozostający jednak dla tego bez wpływu, ponieważ zamknięty jest od wnętrza wodomierza mosiężnym korkiem *p*; drugi ten kanał ma u góry otwór, zamknięty również zaopatrzonym w gwint korkiem *P*.

Wodomierz typu XVII a.

Wodomierz tego typu (por. fig. 1 i 2) ukształtowany jest w ten sposób, że wewnętrzne części składowe, służące do pomiaru, u wodomierza typu XVII (porówn. rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 146, Rozdział C, względnie rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 4. lipca 1900, Dz. u. p. Nr. 175, Dodatek) umieszczono w odpowiedni sposób w nieznacznie tylko

zmienionej skrzynce wodomierza typu IV (por. przytoczone rozporządzenia).

W następnych figurach 1 i 2 naszkicowany jest układ poszczególnych części składowych tego wodomierza a w rysunkach tych są odpowiadające sobie wzajemnie części rysunków wodomierza typu IV i typu XVII temi samemi głoskami oznaczone.

Połączenie pojedynczych części skrzynki tego wodomierza zabezpiecza się przez założenie dwóch plomb.

Wodomierz typu XXXV a.

Wodomierze tego typu (por. fig. 1 i 2) różnią się tylko nieznacznie od wodomierzy typu XXXV. (Por. obwieszczenie Ministerstwa handlu z dnia 26. marca 1902, Dz. u. p. Nr. 75).

Pomiędzy częściami składowymi, służącymi do pomiaru, w tych wodomierzach a takimi samemi częściami wodomierzy typu XXXV niema — pomijając konstrukcyjne szczegóły — żadnej różnicy.

Z tego powodu zaznaczono te części w następujących figurach 1 i 2 tylko szematycznie a części składowe, odpowiadające rysunkowi wodomierza typu XXXV oznaczono temi samemi głoskami.

Różnica pomiędzy tymi wodomierzami a wodomierzami typu XXXV polega:

1 W odmiennym układzie i połączeniu poszczególnych części skrzynki.

U tych wodomierzy jest pierścień *R* (por. typ XXXV, fig. 1, Dz. u. p. Nr. 75 z r. 1902) ukształtowany sam jako płaszcz skrzynkowy i z przedłużoną nieco cylindryczną częścią dolnej połowy skrzynki *G*, zaopatrzonej w gwint *w*, mocno ześrubowany.

Połączenie to zabezpiecza się założeniem plomby.

Przy tych wodomierzach odpada przeto zakładanie oddzielnego płaszcza skrzynkowego *D* (por. fig. 1 typu XXXV).

2. Cylinder reakcyjny *r* przyśrubowany jest do dolnej części pokrywy *K*, podczas gdy przy wodomierzach typu XXXV był on przylutowany do dolnej części skrzynki.

3. Górna pokrywa *P* wewnętrznej części tych wodomierzy, przez którą przechodzi uszczelniony wał *W* (por. fig. 1 typu XXXV) włożona jest w cylindryczną część dolnej połowy skrzynki i zapomocą wkładki kauczukowej g_1 uszczelniona, podczas gdy przy wodomierzach typu XXXV stanowi wspomniana płyta górne dno przykrywy *K* (por. fig. typu XXXV).

Wodomierz typu XXXVI.

Skrzynka tego wodomierza o kole łopatkowem (por. fig. 1 i 2), który się od wodomierza typu XXI (por. rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 146, Rozdział C, względnie rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 4. lipca 1900, Dz. u. p. Nr. 175, Dodatek) różni odmiennym układem skrzynki, dalej odmiennem położeniem dopływowego i odpływowego kanału a wreszcie odmiennem ustawieniem skrzydeł przewałowych i przyrządu biegowego (ruchadła), we wodzie funkcjonującego, składa się z trzech części:

1. Z dna wodomierza B ;
2. ze środkowej części G , odlanej z jednego kawałka wraz z kanałami dopływowym i odpływowym, wreszcie
3. z przykrywy K .

Z częścią środkową G połączone są stale z jednej strony przykrywa, zamknięta ku górze z zewnątrz osadzonem szkłem wziernem (wziernikiem) g , zapomocą gwintu śrubowego s_1 , z drugiej zaś strony dno wodomierza, zapomocą śrub s_2 (figura 2).

Miejsca połączeń uszczelnione są kauczukowymi wkładkami d_1 , względnie d_2 .

Po dokonaniem odczechowania zabezpiecza się połączenie K z G i B z G przez założenie po jednej plombie.

Woda dostaje się przez dopływowy kanał k_1 do wodomierza i po przejściu przez sito S , wchodzi przez skośnie wiercone otwory o reakcyjnego cylindra R , przyśrubowanego odpowiednio do środkowej części skrzynki, na koło łopatkowe F , wprawia je w ruch, przechodzi stąd do komory k_2 , poczem wypływa z wodomierza przez odpływowy kanał k_3 .

Skrzydła przewałowe f regulują odpowiednio formę linii prądu.

Ruch łopatkowego koła F przenosi się zapomocą wału W_1 na funkcjonujący we wodzie przyrząd biegowy (ruchadło) L , z tego zaś przez uszczelniony wał W_2 na funkcjonujące w powietrzu liczydło Z .

We Wiedniu, dnia 20. lutego 1903.

C. k. główna Komisya miar i wag:

Tinter wlr.

Typ III a wodomierzy.

(Przedstawiony do wypróbowania przez firmę A. C. Spanner we Wiedniu.)

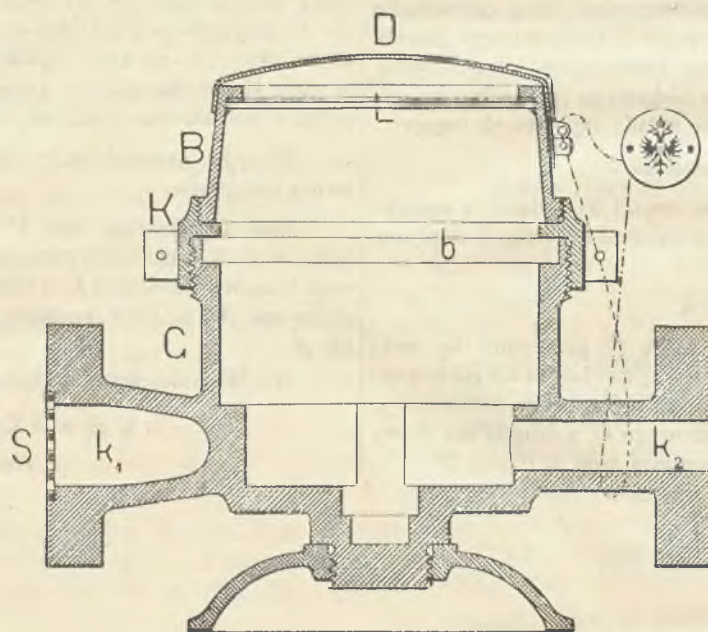

Fig. 1.

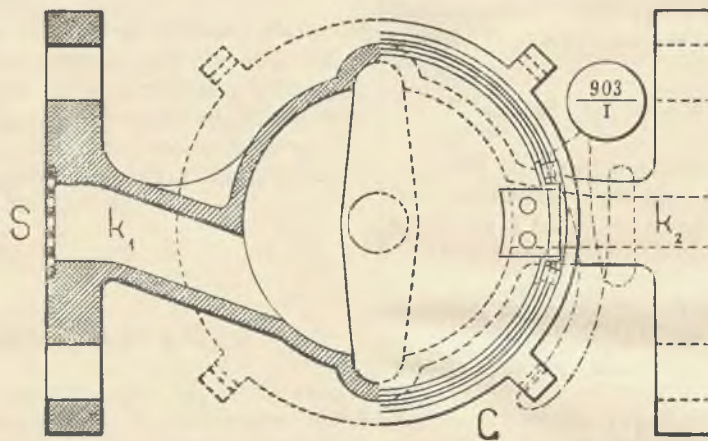

Fig. 2.

Typ XV a wodomierzy.

(Przedstawiony do wypróbowania przez firmę A. C. Spanner we Wiedniu.)

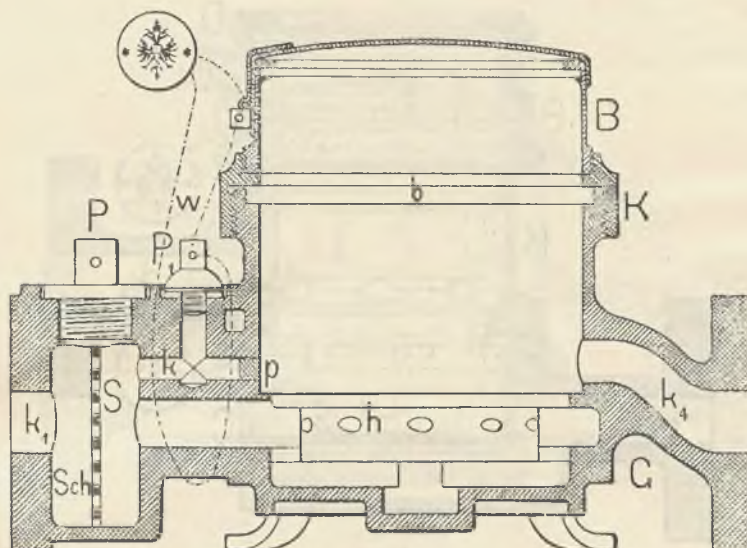

Fig. 1.

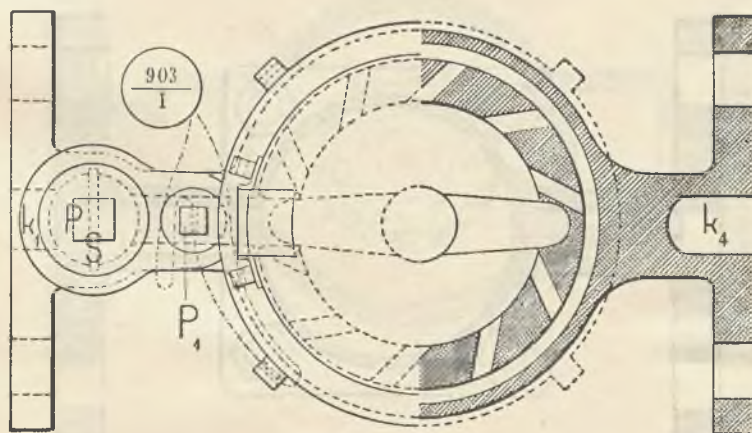

Fig. 2.

Typ XVII a wodomierzy.

(Przedstawiony do wypróbowania przez firmę Edward Schinzel we Wiedniu.)

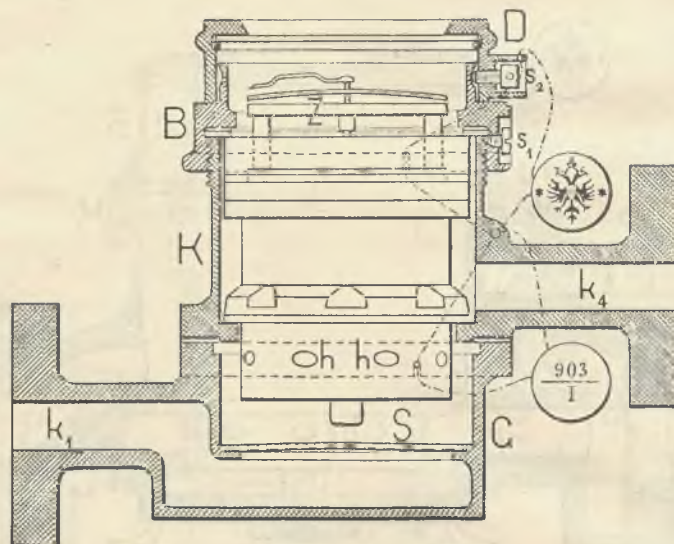

Fig. 1.

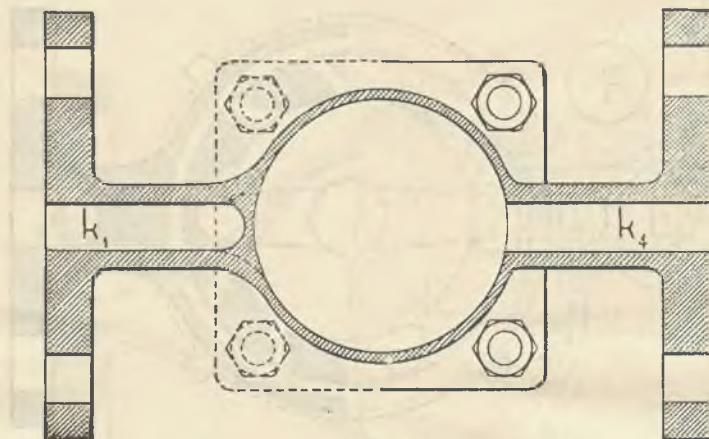

Fig. 2.

Typ XXXV a wodomierzy.

(Przedstawiony do wypróbowania przez firmę Wilhelm Germutz we Wiedniu.)

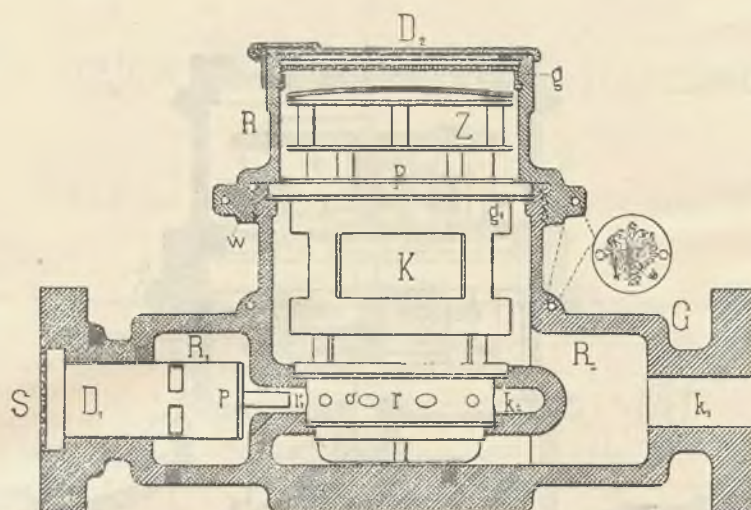

Fig. 1.

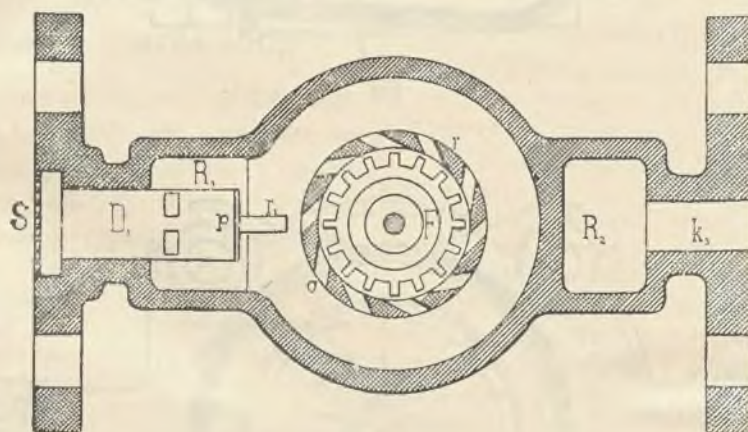

Fig. 2.

Typ XXXVI wodomierzy.

(Przedstawiony do wyprobowania przez firmę Siemens & Halske S. A. we Wiedniu.)

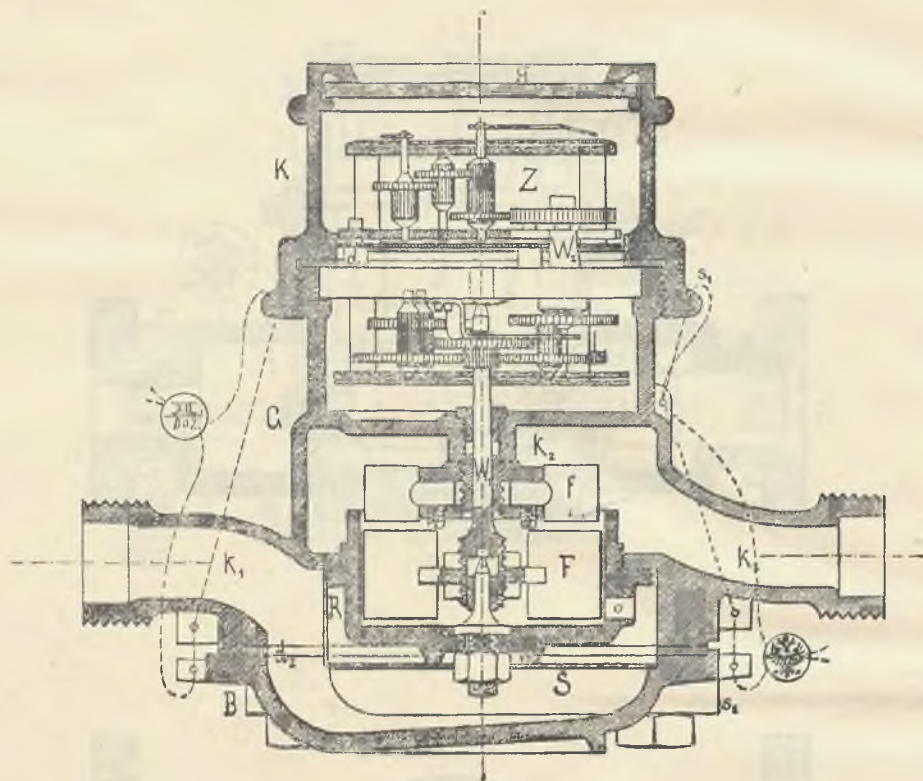

Fig. 1.

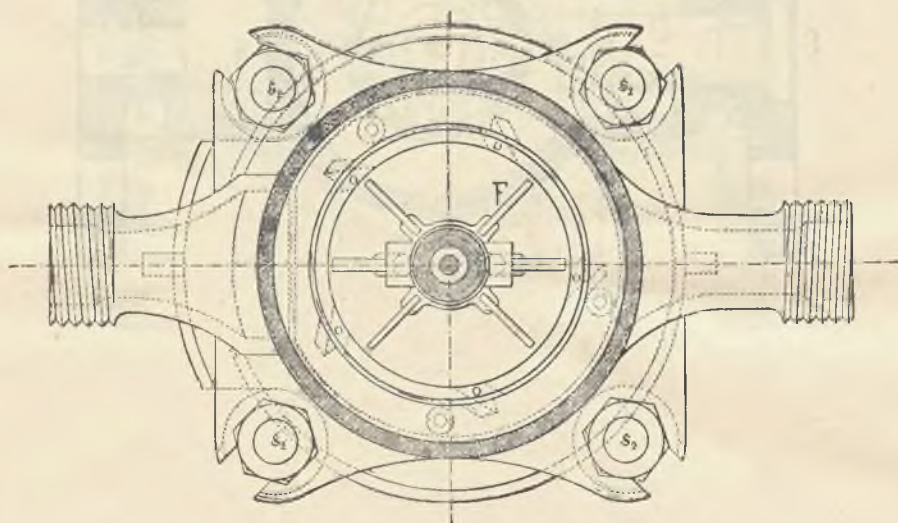

Fig. 2.